

Науково-виробничий
щомісячний журнал

Виходить з липня 1994 р.
Перереєстрований 19.06.95 р.
Свідоцтво КВ № 1496

Засновник: Державний комітет України
по нагляду за охороною праці;
трудова колегія
редації журналу «Охорона праці»

РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ

Матвійчук Дмитро Лаврентійович
головний редактор
(044) 558-74-11

Солодчук Людмила Михайлівна
заступник головного редактора
(044) 558-74-18

Реклама
(044) 296-05-65, 296-82-56

Відділ передплати
(044) 559-19-51, 558-74-27

Поліграфічні послуги
(044) 558-36-03

Власні кореспонденти:

Вінницька, Київська,
Полтавська, Сумська,
Харківська та Чернігівська обл. –
Фандоєв Олександр Іванович
(044) 296-01-73

Дніпропетровська,
Донецька, Запорізька,
Кіровоградська, Луганська,
Миколаївська, Одеська,
Херсонська та Черкаська обл. –
Колесник Сергій Анатолійович
(051) 632-23-29

Волинська, Житомирська,
Закарпатська,
Івано-Франківська,
Львівська, Рівненська,
Тернопільська, Хмельницька
та Чернівецька обл. –
Купира Зінаїда Степанівна
(097) 314-40-74

Погляд редакції не завжди збігається
з думкою авторів матеріалів.
Відповідальність за достовірність фактів,
цитат, власних імен, географічних назв
та інших відомостей
несуть автори публікацій.
Рукописів редакція не рецензує.

За достовірність реклами
відповідає рекламодавець.

Підписано до друку 06.09.2018.
Формат 60x84/8.
Папір – крейдяний матовий.
Друк – офсетний.
Ум.-друк. арк. – 14,02.
Зам. № 36809.

Журнал виходить українською
та російською мовами.

Загальний наклад – 6000 прим.

Відповідальний за випуск номера –
Солодчук Л. М.

© ОХОРОНА ПРАЦІ

02100, Київ-100,
вуп. Попудренка, 10/1
ТОВ «Редакція журналу

БЕЗПЕКА ПРАЦІ

Вадим Кухтій
Як побудувати ефективну СУОП 4
*Досвід АТ «ДТЕК Дніпровські
електромережі»*

Зінаїда Купира
Від злочину до покарання 8
*Хто може бути притягнений
до кримінальної відповідальності
за порушення законодавства
про охорону праці*

Людмила Солодчук
ASTARTA здійснює блакитну мрію 14
*Репортаж про протипожежні навчання
в столичному офісному центрі*

Олег Резніченко
Патент на безпеку 16
*Винаходи, які допомагають
знижити ризики травмування
під час вантажопідйомних робіт*

Микола Горбах
**Створення системи БДР в Україні:
крок за кроком** 18
*Завдання і проблеми створення
безпечного дорожнього середовища*

Станіслав Горбовий
**Безпека дорожнього руху
в АТ «Укргазвидобування»** 24
*Як досягти нульового рівня аварійності
в системі управління БДР. Зразки
внутрішніх документів підприємства*

Любов Машевська
Ціна життя українця 31
*Особливості добровільного
та обов'язкового страхування водіїв*

Олег Марущак
**Розслідуємо ДТП
під контролем супутника** 34
*GPS-моніторинг як ефективний
інструмент розслідування
і встановлення причин ДТП*

Сергій Колесник
Екстрим на переїздах 36
*Причина майже всіх ДТП
на переїздах – порушення
Правил дорожнього руху*

Олег Моїсеєнко
Страйк через охорону праці 40
*Аналізуємо причини неефективної
роботи системи управління
охороною праці на підприємстві,
побудованої на основі
OHSAS 18001*

Микола Федоренко
**Уроки державної мови:
попередній, первинний,
вступний, первісний** 46
*Про особливості вживання зазначених
термінів у нормативних документах*

МЕДИЦИНА ПРАЦІ

Михайло Голядинець
Обов'язковий і... небажаний 48
*Як удосконалити процедуру
медичних оглядів працівників*

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Зінаїда Купира
Чи посадять керівника? 50
*Установлюємо, хто винен:
керівник чи фахівець з охорони праці*

Додаток до журналу «НА ДОПОМОГУ СПЕЦІАЛІСТУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Про новий Технічний регламент
рухомого обладнання, що працює під
тиском, затверджений постановою
КМУ від 04.07.2018 № 536

Інструкція з охорони праці для водія
автобуса (мікроавтобуса)

Науково-виробничий щомісячний журнал

Виходить з липня 1994 р.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 6400

Засновник: ТОВ «Редакція журналу
«Охорона праці»

Матвійчук Дмитро Лаврентійович
головний редактор
(044) 558-74-11

Солодчук Людмила Михайлівна
заступник головного редактора –
відповідальний за випуск номера
(044) 558-74-18

Реклама
(044) 296-05-65, 296-82-56

Відділ перекладів
(044) 559-19-51, 558-74-27

Поліграфічні послуги
(044) 558-36-03

Власні кореспонденти:

Вінницька, Київська,
Полтавська, Сумська,
Харківська та Чернігівська обл. –
Фандеев Олександр Іванович
(044) 296-01-73

Дніпропетровська,
Донецька, Запорізька,
Кіровоградська, Луганська,
Миколаївська, Одеська,
Херсонська та Черкаська обл. –
Колесник Сергій Анатолійович
(051) 632-23-29

Волинська, Житомирська,
Закарпатська,
Івано-Франківська,
Львівська, Рівненська,
Тернопільська, Хмельницька
та Чернівецька обл. –
Купча Зінаїда Степанівна
(097) 314-40-74

Почта редакції не завжди збігається
з друком авторів матеріалів.
Відповідальність за достовірність фактів,
цитат, власних імен, географічних назв
та інших відомостей
несуть автори публікацій.
Рукописів редакція не рецензує.

За достовірність реклами
відповідає рекламодач.

Підписано до друку 02.10.2018.
Формат 60x84/8.
Папір – крейдяний матовий.
Друк – офсетний.
Ум. друк. арк. – 14,02.
Зам. № 282.

Загальний наклад – 6000 прим.

© ОХОРОНА ПРАЦІ

Адреса редакції та видавця:
02100, Київ-100,
вул. Попудренка, 10/1
ТОВ «Редакція журналу
«Охорона праці»

Надруковано в друкарні
ТОВ «Літера»

mail@ohorona-praci.kyiv.ua

ЗМІСТ

БЕЗПЕКА ПРАЦІ

Дмитро Матвійчук, Людмила Солодчук,
Олександр Фандеев
**Володимир Рожанський: «Своїх» людей
не приводив, своїм став колектив!** 4
*Інтерв'ю з начальником Головного
управління Держпраці у Харківській області*

Олександр Фандеев
Вікно у безпеку 10
*Теорія розбитих вікон – в АТ «ДТЕК
Дніпровські електромережі»*

Вікторія Петрачкова
Вчимося керувати ризиками 14
*Уніфікована методика аналізу та
оцінки ризиків на шахті. Досвід шахти
«Центральна» ДП «Торецьквугілля»*

Зінаїда Купира
**Як оформити відносини між
працівником і підприємством** 20
*Особливості оформлення трудових
і цивільно-правових договорів.
Судова практика*

Тетяна Жмуд
Кримінальна арифметика 24
*Як інформаційно-роз'яснювальна
кампанія на підприємстві довела
інспекторів Держпраці до лікарняного ліжка*

Сергій Колесник
**Екологічна катастрофа у Криму.
Чи остання?** 26
*Аварія на заводі «Кримський титан»: причини,
наслідки, прогнози*

Щоб узимку було тепло 30
*Про вимоги безпеки праці під час
експлуатації твердопаливних котлів*

Олександр Фандеев
«Азимут» турботи про ліс і людей 35
*Система своєчасного
виявлення пожеж – у дії*

Сергій Купчак
Революція у сфері експертизи 36
*Вивчаємо нове програмне забезпечення
для обліку даних у сфері
неруйнівного контролю TESERT*

Микола Федоренко
**Уроки державної мови:
яке порушення є грубим, суттєвим,
істотним або значним?** 40
*Про особливості вживання цих термінів
у нормативних документах*

Володимир Потебешко
**Установи основну причину
нещасного випадку** 42
Навчальний практикум журналу

Микола Федоренко
**«Невиробнича» травма
на виробництві** 44
*Як назвати нещасний випадок,
який стався на виробництві,
але не пов'язаний з ним*

МЕДИЦИНА ПРАЦІ

Валентин Кальниш, Олександр Мальцев
Героям також потрібна допомога 46
*Психологічна реабілітація
учасників АТО*

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Сергій Колесник
Полку «Сила духу» прибуло 49
*Про переможців VI Всеукраїнської
спартакіади серед інвалідів праці*

Вікторія Соколенко
Головне – оздоровити 52
*Організація оздоровлення інвалідів праці
в санаторно-курортних закладах України*

Додаток до журналу НА ДОПОМОГУ СПЕЦІАЛІСТУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Кабінет Міністрів затвердив
заходи, спрямовані на детінізацію
ринку праці

Новий Порядок атестації лабораторій
на проведення гігієнічних досліджень
факторів виробничого середовища
і трудового процесу

Науково-виробничий щомісячний журнал

Виходить з липня 1994 р.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК № 6400

Засновник: ТОВ «Редакція журналу
«Охорона праці»

Матвійчук Дмитро Лаврентійович
головний редактор
(044) 558-74-11

Солодчук Людмила Миколаївна
заступник головного редактора –
відповідальний за випуск номера
(044) 558-74-18

Реклама
(044) 296-05-65, 296-82-56

Відділ передплати
(044) 559-19-51, 558-74-27

Поліграфічні послуги
(044) 558-36-03

Власні кореспонденти:

**Вінницька, Київська,
Полтавська, Сумська,
Харківська та Чернігівська обл. –**
Фандєєв Олександр Іванович
(044) 296-01-73

**Дніпропетровська,
Донецька, Запорізька,
Кіровоградська, Луганська,
Миколаївська, Одеська,
Херсонська та Черкаська обл. –**
Колесник Сергій Анатолійович
(051) 632-23-29

**Волинська, Житомирська,
Закарпатська,
Івано-Франківська,
Львівська, Рівненська,
Тернопільська, Хмельницька
та Чернівецька обл. –**
Купіра Зінаїда Степанівна
(097) 314-40-74

Погляд редакції не завжди збігається
з думкою авторів матеріалів.
Відповідальність за достовірність фактів,
цитат, власних імен, географічних назв
та інших відомостей
несуть автори публікацій.
Рукописів редакція не рецензує.

За достовірність реклами
відповідає рекламодавець.

Підписано до друку 06.11.2018.
Формат 60x84/8.
Папір – крейдяний матовий.
Друк – офсетний.
Ум.-друк. арк. – 14,02.
Зам. № 326.

Загальний наклад – 6000 прим.

© ОХОРОНА ПРАЦІ

Адреса редакції та видавця:
02100, Київ-100,
вул. Попудренка, 10/1
ТОВ «Редакція журналу
«Охорона праці»

Надруковано в друкарні
ТОВ «Літера»

mail@ohoronapraci.kiev.ua

БЕЗПЕКА ПРАЦІ

- Людмила Солодчук**
Перша будівельна 4
*Репортаж з I Міжнародної конференції
«Безпека праці в будівництві:
управління ризиками»*
- Олена Коновалова**
Ризики та наслідки
незадекларованої праці 10
*Чим загрожує роботодавцям
неоформлення трудових відносин*
- Володимир Рожанський**
Боротьба з незадекларованою
працею триває 12
Підсумки колеги Держпраці
- Дмитро Матвійчук**
Травми, переломи та... емоції 13
*На змаганнях «Кубок
ПАРАМЕДИК 2018» перемогли найсильніші*
- Ольга Богданова**
ЄСОП – об'єднання професіоналів 14
*Спеціалістам-практикам з ОП
потрібно об'єднуватися*
- Дмитро Григоренко**
Не бійся першої помилки,
уникай другої 20
*Про нову модель «Продуктивність
людини» у побудові систем з ОП, що
добре зарекомендувала себе в США*
- Олег Моїсеєнко**
Енергоаудит: для чого він нам? 24
*За допомогою термографії
можна зменшити втрати тепла
і витрати на утримання будівлі*
- Микола Федоренко**
Уроки державної мови:
зимовий, холодний, опалювальний 28
*Про підготовку й організацію
роботи в зимовий сезон: ЗІЗ,
знаряддя праці, медогляди та ін.*
- Сергій Колесник**
Урожай на мінних полях 30
*Як вирішують проблему
розмінування територій Луганської
та Донецької областей*

- Сергій Павлющенко**
Раціональне зерно:
безпека на елеваторах 33
Результати перевірок Держпраці
- Сергій Колесник**
Як «утомлюється» сталь 36
*Причини руйнації силосів
для зберігання зерна*
- Володимир Потебешко**
Установи основну причину
нешасного випадку 38
Навчальний практикум журналу
- Олег Моїсеєнко**
Як несправедна допомога
обернулася виразом 42
*Історія про те, як за хабарництво
було винесено два вироки*

МЕДИЦИНА ПРАЦІ

- Марія Савочкіна**
Медогляд: роботодавці
не виконують закон 46
*З кожним роком зменшується
кількість працівників, які проходять
періодичні медогляди*
- Людмила Харчук**
Офіс: медогляди потрібні 48
Загрози та небезпеки офісної праці

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

- Віктор Шостак, Зінаїда Купіра**
Телепортація у просторі,
або Дивний випадок в Іваничах 52
*Сподіваємося на об'єктивне розслі-
дування описаного нещасного випадку*
- Додаток до журналу**
НА ДОПОМОГУ СПЕЦІАЛІСТУ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ
- Про нові Правила охорони праці**
у сільськогосподарському виробництві
- Особливості експлуатації колісних**
транспортних засобів у зимовий сезон

Науково-виробничий
щомісячний журнал

Виходить з липня 1994 р.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК № 6400

Засновник: ТОВ «Редакція журналу
«Охорона праці»

Матвійчук Дмитро Лаврентійович
головний редактор
(044) 558-74-11

Солодчук Людмила Миколаївна
заступник головної редактора –
відповідальний за випуск номера
(044) 558-74-18

Реклама
(044) 296-06-65, 296-82-56

Відділ передплати
(044) 559-19-51, 558-74-27

Поліграфічні послуги
(044) 558-36-03

Власні кореспонденти:

Вінницька, Київська,
Львівська, Сумська,
Харківська та Чернігівська обл. –
Фандеев Олександр Іванович
(044) 296-01-73

Дніпропетровська,
Донецька, Закарпатська,
Кіровоградська, Луганська,
Миколаївська, Одеська,
Херсонська та Черкаська обл. –
Колесник Сергій Анатолійович
(051) 632-23-29

Волинська, Житомирська,
Закарпатська,
Івано-Франківська,
Львівська, Рівненська,
Тернопільська, Хмельницька
та Чернівецька обл. –
Купира Зінаїда Степанівна
(097) 314-40-74

Погляд редакції не завжди збігається
з думкою авторів матеріалів.
Відповідальність за достовірність фактів,
цитат, власних імен, географічних назв
та інших відомостей
несуть автори публікацій.
Рукописи редакція не рецензує.

За достовірність реклами
відповідає рекламодавець.

Підписано до друку 29.11.2018.
Формат 60x84/8.
Папір – крейдяний матовий.
Друк – офсетний.
Ум. -друк. арк. – 14,02.
Зам. № 365.

Загальний наклад – 6000 прим.

© ОХОРОНА ПРАЦІ

Адреса редакції та видавця:
02100, Київ-100,
вул. Попудренка, 10/1
ТОВ «Редакція журналу
«Охорона праці»

Надруковано в друкарні
ТОВ «Літера»

mail@ohorona-praci.kiev.ua

БЕЗПЕКА ПРАЦІ

Зінаїда Купира
Зустрінемо гідно та за планом 3
Про перевірки-2019

Олександр Фандеев
Швидких вікторій не буває 4
*Вітаємо переможців конкурсу
«Краще підприємство з охорони праці»*

Наталія Ємельянова
Розслідування травм у будівництві 6
*Матеріали I Міжнародної конференції
«Безпека праці в будівництві:
управління ризиками»*

Олександр Фандеев
Управління ризиками
дісталось Карпат 10
*Про триденний семінар для
інспекторів праці лісового господарства*

Віталій Заєць
«Нафтогаз»: змінюємо світогляд 12
*У компанії викоринюють практику
всю провину за травму покладати
на працівника*

Людмила Солодчук
Боремося з «гірничюю» хворобою 17
*Проблеми і перспективи
вугледобувних підприємств України*

Валерій Шишков
Правила з охорони праці:
потрібна процедура, а не заборона 18
*Про потребу розробки єдиних підходів
до створення правил з ОП*

Опеся Цибульська
По-новому про відоме,
або Читаючи Закон... 22
*Статті 17 і 18 Закону України
«Про охорону праці»: медогляди
і навчання з питань ОП*

Оксана Штоляр
Невільне падіння 28
*Європейський досвід: як запобігти
ризикові спіткнутися, посковзнутися
або впасти на роботі*

Безпека робіт на висоті 31
*Пам'ятку підготувало Управління
Держпраці у Хмельницькій області*

Сергій Колесник
Вогонь – суддя
легковажності людей 32
Результати перевірок роботи АЗС

Микола Федоренко
Уроки державної мови:
улаштування – будова – побудова 38
*Особливості вживання цих термінів
у нормативних документах*

Олександр Фандеев
Цікаві факти про безпеку
та не тільки 40
Про незвичайні винаходи

Володимир Потебешко
Установи основну причину
нещасного випадку 42
Навчальний практикум журналу

Юрій Деменський
КАР'ЄРне питання 44
*Рекомендації Держпраці щодо
зниження травматизму під час
видобування корисних копалин*

МЕДИЦИНА ПРАЦІ

Марія Алієва
Як зберегти здоров'я
на видобувному підприємстві 48
Профілактика профзахворювань

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Сергій Колесник
Цивільно-правовий договір –
тепер гарантія захисту 52
Про права осіб, які працюють за ЦПУ

ДОДАТОК ДО ЖУРНАЛУ НА ДОПОМОГУ СПЕЦІАЛІСТУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Вивчаємо нові Правила охорони праці
під час експлуатації навантажувачів

Із 1 січня 2019 року всі ліфти, що
вводяться в обіг в Україні, мають
відповідати вимогам нового Технічного
регламенту. Думка фахівця

